

Slavomír Rell

Rell, S.: Forest health of European beech stands in Slovakia in 2023. APOL, 2023, vol. 4, no. 2, p. 304–306.

Abstract: In 2022, after the spruce, beech was the second most damaged tree species in Slovakia (139.3 thousand m³), of which abiotic factors represent 123.9 thousand m³. Extreme summer temperatures and droughts can be a threat in 2023, mostly at the forest stands edges.

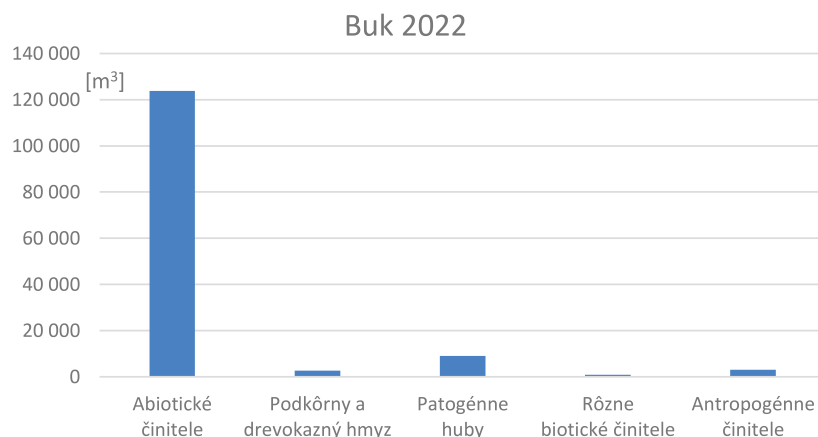
Key words: beech; sanitary felling; harmful agents

Buk bol v roku 2022, po smrek, druhou najviac poškodzovanou drevinou na Slovensku. Náhodnou ťažbou bolo spracovaných 139,3 tis. m³ drevnej hmoty, čo predstavuje takmer 2-násobný pokles oproti predchádzajúcemu roku (255,6 tis. m³). Najvyššou mierou sa na náhodnej ťažbe podieľali abiotické škodlivé činitele 123,9 tis. m³ (tab. 1, obr. 1).

Poškodenie podkôrnym a drevokazným hmyzom činilo 2,6 tis. m³, čo je porovnateľné s predchádzajúcim rokom (3 tis. m³) (tab. 1, obr. 1). Patogénnymi hubami bolo poškodených 9 tis. m³, ktoré sa v posledných rokoch drží na približne rovnakej úrovni (10,8 tis. m³ 2019; 9,1 tis. m³ 2020; 5,7 tis. m³ 2021).

Tabuľka 1. Podiel náhodnej ťažby buka lesného v roku 2022 podľa hlavných skupín škodlivých činiteľov
Table 1. Volume of incidental felling of beech timber in 2022 by main groups of harmful factors

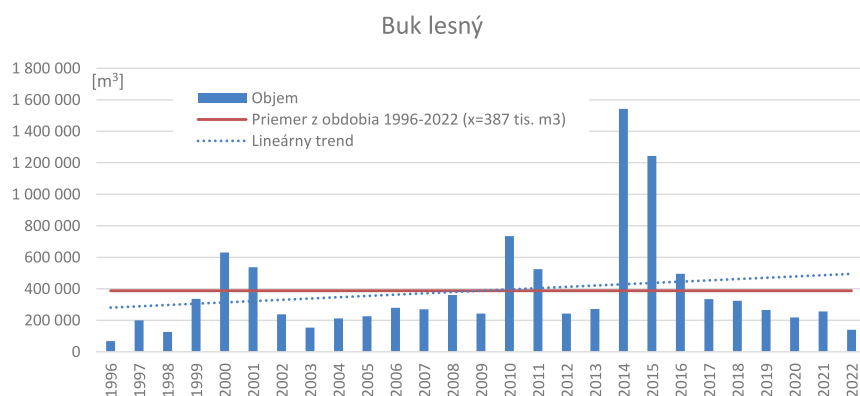
Skupiny škodlivých činiteľov	Náhodná vykonaná ťažba [m ³]
Abiotické činitele	123 858
Podkôrný a drevokazný hmyz	2 598
Patogénne huby	8 987
Rôzne biotické činitele	891
Antropogénne činitele	2 999
Spolu	139 333

Obrázok 1. Štruktúra náhodnej ťažby buka lesného v roku 2022 podľa hlavných skupín škodlivých činiteľov
Figure 1. Structure of incidental felling of beech timber in 2022 by main groups of harmful factors

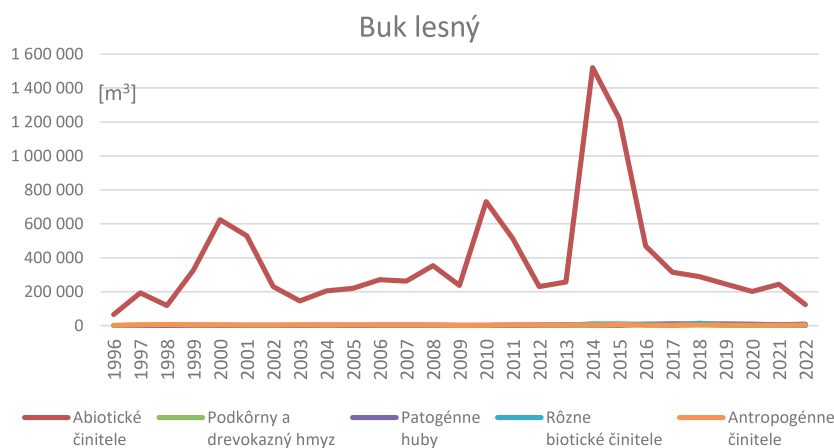
Prognóza vývoja zdravotného stavu bučín

Vývoj objemu vykonanej náhodnej ťažby je za posledné roky pod dlhodobým priemerom (obr. 1) a situácia je relatívne stabilizovaná, čo potvrdzuje aj obrázok 2. V nasledujúcom roku môžeme očakávať podobný zdravotný stav bučín. Hrozbou môžu byť extrémne letné teploty, kedy hlavne pri silnejších presvetľovacích zásahoch môžu nastať problémy. Preto odporúčame voliť miernejší prístup, aby nevznikali náhle odkryté porastové steny, kedy buk trpí prehrievaním až úpalom kôry a stáva sa náchylný na napadnutie podkôrnym hmyzom a hubami. Vzhľadom na trend zvyšujúcej sa teploty môžeme očakávať hrozbu hubových ochorení. V posledných rokoch zaznamenávame tiež zvýšený výskyt lykožrúta bukoveho (*Taphrorychus bicolor*), ktorý ako väčšina podkôrných a drevokazných druhov hmyzu, napáda prednostne oslabené stromy.

Obrázok 2. Vývoj objemu vykonanej náhodnej ťažby buka lesného

Figure 2. Trend of sanitary felling of European beech timber

Obrázok 3. Vývoj náhodnej vykonanej ťažby buka lesného podľa vybraných skupín škodlivých činiteľov

Figure 3. The volume of sanitary felling of European beech timber by selected groups of pest agents

Podakovanie

Túto prácu podporila Agentúra na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-19-0116, APVV-19-0119, APVV-22-0399, APVV-21-0131 a APVV-22-0545; Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky na základe položky č. 08V0301 („PROMOLES“) a Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

ADRESA

Ing. Slavomír Rell, PhD.
Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen
Lesnícka ochranná služba
Lesnícka 11
SK–969 01 Banská Štiavnica
e-mail: slavomir.rell@nlcsk.org